

Jobbarometer

2. kvartal 2016

- Den generelle udvikling på det danske arbejdsmarked
- Arbejdsmarkedet for akademikere som følge af de statslige udflytninger
- Jobmuligheder for nyuddannede akademikere

Indhold

Resumé.....	3
1. Den generelle udvikling på det danske arbejdsmarked	4
1.1. Ledigheden er stabil på trods af, at arbejdsstyrken øges	4
1.2. Brancher i vækst.....	5
2. Arbejdsmarkedet for akademikere som følge af de statslige udflytninger	6
2.1. Udflytningen af de statslige arbejdspladser er i gang.....	6
2.2. 71 procent flere ansøgere i Region Hovedstaden sammenlignet med andre regioner	7
3. Jobmuligheder for nyuddannede akademikere	9
3.1. Ledighed blandt dimittender	9
3.2. Stillingsbetegnelser med gode jobmuligheder for akademikere	9
3.3. Flere akademikere i de danske SMV'er	11
3.3.1. Jeg er ansat i en SMV'er - hvad kan en akademiker bidrage med?.....	11
3.3.2. Jeg er akademiker - hvad er vigtigt, når jeg søger job i en SMV'er?.....	12
Liste over kilder til yderligere information.....	14

Resumé

1. Den generelle udvikling på det danske arbejdsmarked

- Bruttoledigheden er på 4,3 procent (april 2016).
- Beskæftigelsen er steget med 56.000 personer siden 2013.
- I april 2016 blev der opslået 19.556 nye stillinger på Jobnet.
- **Følgende brancher har øget antallet af ansatte betragteligt siden 2013: "Ejendomshandel og udlejning" med 65 procent, "Erhvervsservice" med 20 procent og "Handel og transport" med 7 procent.**

2. Arbejdsmarkedet for akademikere som følge af de statslige udflytninger

- Udflytningen af de små 4000 statslige arbejdspladser er i gang, og de fleste udflytninger forventes at ske i løbet af 2016 og 2017.
- De kommuner, der modtager flest arbejdspladser er Næstved (395), Sønderborg (392), Odense (286), Ringsted (281), Hjørring (257), Viborg (248), Aalborg (219), Korsør (190), Holbæk (119), Slagelse (121) og Esbjerg (105).
- **Kun en mindre andel af de ansatte forventes at flytte med jobbet. Historisk set flytter 20-25 procent med. Et groft skøn er derfor, at staten skal ud af ansætte 3000-3200 nye medarbejdere.**
- En stikprøve foretaget af Konsulenthuset ballisager viser, at der i 1. kvartal 2016 var 71 procent flere ansøgere til samfundsvidenskabelige stillinger i København sammenlignet med i resten af landet – og det på trods af, at stillingerne i København er opslået i 1-2 uger kortere. 25 procent af djøferne i København, Østjylland og Nordjylland er overkvalificerede til deres job. Der er bedre muligheder for at udnytte sine kompetencer, hvis man søger væk fra studiebyerne.

3. Jobmuligheder for nyuddannede akademikere

- Ledigheden blandt dimittender, som dimitterede for under et år siden, er på 29 procent, og den samlede ledighed for akademikere er på 4,3 procent (april 2016). Det er en lille stigning sammenlignet med samme tidspunkt sidste år. Siden sidste år er ledigheden blandt ingeniører faldet, mens ledigheden blandt djøfere og magistre er steget.
- De forgæves rekrutteringer af akademisk arbejdskraft er præget af en efterspørgsel på specialister, som falder i tre grupper: ingeniør-, it- og medicinuddannede.
- **Akademikere kan skabe stor værdi i SMV'er. I perioden 2001-2008 øgede SMV'er (< 100 medarbejdere), der ansatte den første akademiker i perioden, deres beskæftigelse med omkring 6 personer og produktiviteten med omkring 11.000 kr. per medarbejder i forhold til virksomheder uden akademikere.**
- SMV'er kan få tilskud til at ansætte en akademiker gennem virksomhedspraktik, løntilskud, Innobooster og Akademikerkampagnen.

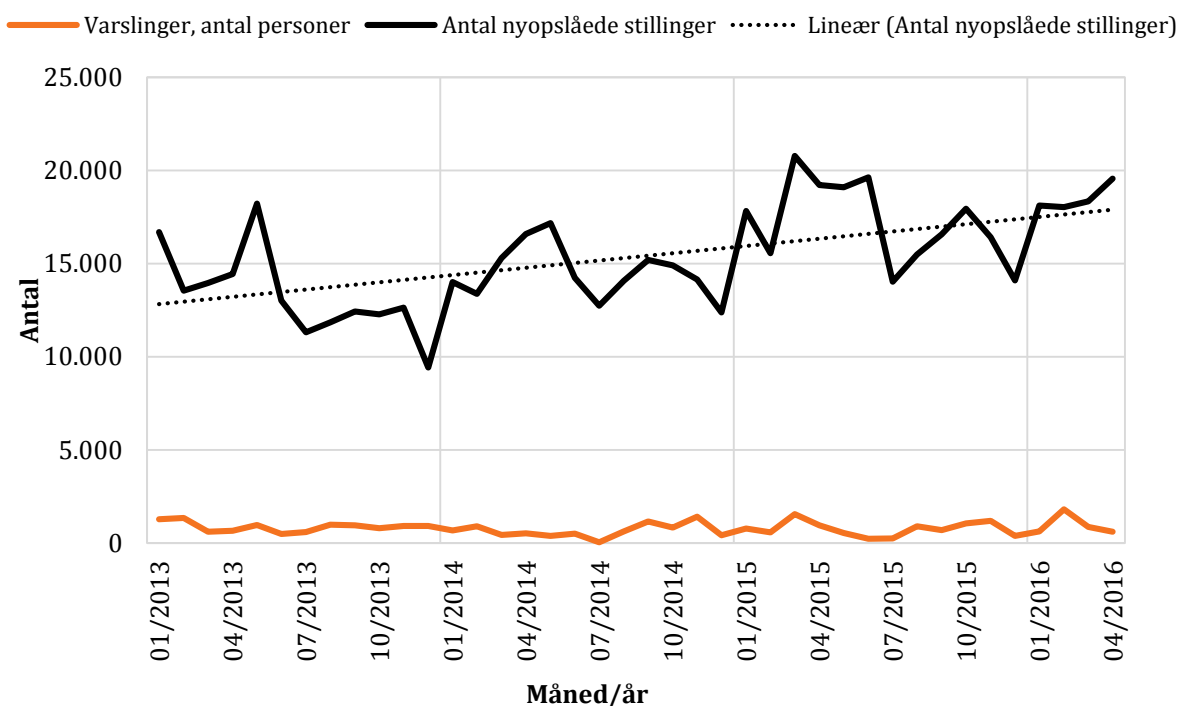
1. Den generelle udvikling på det danske arbejdsmarked

1.1. Ledigheden er stabil på trods af, at arbejdsstyrken øges

I 1. kvartal 2016 faldt bruttoledigheden fra 4,4 procent i januar til 4,3 procent i februar. Ledigheden ligger fortsat på 4,3 procent.¹ Den moderate fremgang fortsætter, som vi har set siden 1. kvartal 2013. Dengang lå ledigheden på omkring 6,5 procent og arbejdsstyrken var faldende.² Siden da er ledigheden faldet til tæt på det strukturelle niveau, og arbejdsstyrken er øget med 35.000 personer til 2.866 millioner. Samlet set betyder det, at antallet af beskæftigede er steget med 56.000 personer fra 2013-2015.³ I den seneste konjunkturvurdering fra De Økonomiske Råd forventes det, at beskæftigelsen vil stige med omkring 30.000 personer årligt frem mod 2018.⁴

Figur 1 viser et overblik over nyopslåede stillinger og varslede fyringer fra 2013 og frem. For antallet af nyopslåede stillinger er tendensen stigende. I gennemsnit blev der i 1. kvartal 2016 opslået 18.164 nye stillinger per måned, som dog kun er marginalt flere end gennemsnittet på 18.054 stillinger i samme kvartal i 2015. I april 2016 blev der opslået 19.556 nye stillinger. Antallet af varslede fyringer nåede med 1.815 personer i februar 2016 sit højeste siden november 2012, mens antallet af fyringer i de andre måneder har fulgt niveauet fra 2015.

Figur 1: Antal nyopslåede stillinger og varslede fyringer, 2013-2016.

Kilde: Egen tilblivelse pba. ledigheds- og jobindikatorer fra Jobindsats, www.jobindsats.dk

Note: Antal nyopslåede stillinger på Jobnet. Varslede fyringer opgjort som antal personer.

¹ Danmarks Statistik, "Lille stigning i bruttoledigheden", <http://www.dst.dk/da/Statistik/NytHtml?cid=20782> (31.05.16)

² Danmarks Statistik, "Statistikbanken", ID=AUP02, www.statistikbanken.dk/AUP02 (07.06.16)

³ Danmarks Statistik, "Stigning i arbejdsstyrken", <http://www.dst.dk/da/Statistik/NytHtml?cid=20990> (18.02.16)

⁴ De Økonomiske Råd, "Kapitel I: Konjunkturvurdering og aktuel økonomisk politik", <http://dors.dk/vismandsrapporter/dansk-oekonomi-foraar-2016/kapitel-konjunkturvurdering-aktuel-oekonomisk-politik> (31.05.16)

1.2. Brancher i vækst

I tabel 1 ser vi på antallet af beskæftigede inden for de 10 hovedbrancher, herunder hvilke brancher, der har oplevet den største vækst i antallet af beskæftigede de seneste to år. Udviklingen i antallet af beskæftigede giver et fingerpeg om, hvilke brancher, der oplever fremgang og som i den forbindelse har behov for at ansatte nye medarbejdere.

Branchen med størst udvikling siden 2013 er "Ejendomshandel og udlejning", som beskæftiger 65 procent flere ved udgangen af 2015. Som nummer to kommer "Erhvervsservice", som dækker over bl.a. rengøring, vikarbureauer og rådgivning⁵, med 20 procent flere beskæftigede. Nummer tre er "Handel og transport", som har øget antallet af beskæftigede med 7 procent. Derefter kommer brancherne "Industri, råstofudvinding og forsyningsvirksomhed" og "Bygge og anlæg", som begge har oplevet mindre stigninger.

Tabel 1: Udviklingen i antal beskæftigede fordelt på branche fra 4. kvartal 2013 til 4.kvartal 2015.

	Antal beskæftigede (i 1000 personer) 2013	Indekstal (2013=100)		
		2013	2014	2015
Landbrug, skovbrug og fiskeri	65	100	97	98
Industri, råstofudvinding og forsyningsvirksomhed	352	100	101	102
Bygge og anlæg	155	100	103	101
Handel og transport	594	100	104	107
Information og kommunikation	113	100	96	98
Finansiering og forsikring	76	100	97	97
Ejendomshandel og udlejning	20	100	145	165
Erhvervsservice	220	100	109	120
Offentlig administration, undervisning og sundhed	889	100	100	98
Kultur, fritid og anden service	128	100	100	98

Kilde: Konsulenthuset ballisager pba. Danmarks Statistik (ID=AKU200). Tallene er baseret på Arbejdskraftundersøgelsen. Bemærk derfor at antallet af beskæftigede ikke nødvendigvis er fuldtidsbeskæftigede. Antal beskæftigede er i alle år angivet ved 4. kvartal.

Vi har spurgt vores virksomhedskonsulent Pia Barner Kaster, hvordan hun oplever denne udvikling:

"Generelt mærker vi, at folk har lettere ved at få job – i særdeleshed inden for it og de tekniske områder." Og hendes råd til at få del i beskæftigelsesfremgangen er klar: "Søg uopfordret, for så har du ikke alle de andre at konkurrere med – så er *du* forrest i køen".

Opsamling: Den generelle udvikling på det danske arbejdsmarked

- Bruttoledigheden er på 4,3 procent (april 2016).
- Beskæftigelsen er steget med 56.000 personer siden 2013.
- I april 2016 blev der opslået 19.556 nye stillinger på Jobnet.
- I februar 2016 blev der varslet fyringer af 1.815 personer, hvilket er det højeste antal siden november 2012.
- Følgende brancher har øget antallet af ansatte betragteligt siden 2013: "Ejendomshandel og udlejning" med 65 procent, "Erhvervsservice" med 20 procent og "Handel og transport" med 7 procent.

⁵ Danmarks Statistik, "Nyt fra Danmarks Statistik", <http://www.dst.dk/da/Statistik/NytHtml?cid=18965> (13.03.2015)

2. Arbejdsmarkedet for akademikere som følge af de statslige udflytninger

I dette afsnit skal vi se på arbejdsmarkedet for akademikere motiveret af de statslige udflytninger. Omkring 4.000 statslige arbejdspladser er ved at blive flyttet ud af København, de fleste i løbet af 2016 og 2017. Kun en mindre andel regner med at flytte med jobbet ud af København, og det forventes at påvirke arbejdsmarkedet for akademikere i København. I den anledning har vi foretaget en stikprøve blandt samfundsvidenskabelige stillinger, som viser, at der er markant hårdere konkurrence om jobbene i Hovedstaden sammenlignet med i resten af landet. Stikprøven er dog et øjebliksbillede og siger derfor ikke noget om den ændrede konkurrence som følge af de udflyttede arbejdspladser.

2.1. Udflytningen af de statslige arbejdspladser er i gang

I oktober 2015 besluttede regeringen at udflytte 3.981 af de statslige arbejdspladser fra København og fordele dem på 38 forskellige byer i 25 kommuner for at skabe bedre balance mellem København og provinsen.⁶ I tabel 2 kan du se et overblik over de byer, som får flest af de statslige arbejdspladser. Størstedelen af udflytningerne forventes at blive gennemført i løbet af 2016 og 2017.⁷ Udflytningerne dækker over jobfunktioner, som blandt andet varetages af djøfere, magistre, ingeniører og HK'ere.

Tabel 2: Byer med flest nye arbejdspladser som følge af udflytningen af statslige arbejdspladser

By	Antal arbejdspladser
Næstved	395
Sønderborg	392
Odense	286
Ringsted	281
Hjørring	257
Viborg	248
Aalborg	219
Aarhus	201*
Korsør	190
Holbæk	119
Slagelse	121
Esbjerg	105

Kilde: Finansministeriet, "Statslige arbejdspladser tættere på borgere og virksomheder" s. 5, <http://www.fm.dk/publikationer/2015/bedre-balance>

Note: Et flertal i Folketinget har i april 2016 stemt imod at udflytte Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS), som udgør 88 af arbejdspladserne til Aarhus.⁸

Det er langt fra alle ansatte, hvis arbejdspladser udflyttes, som er interesserede i at flytte med. En af de første udflytninger har været af Færdselsstyrelsen, som fra 1. februar 2016 startede en afdeling i Ribe op med 40 ansatte, hvoraf kun de 10 er tidligere ansatte.⁹ Det svarer til, at 25 procent af de ansatte er flyttet med. Tidligere udflytninger tegner samme billede: I 2004 flyttede 25 procent af de ansatte med Sikkerhedsstyrelsen til Esbjerg og i 2006 flyttede 20 procent med Tinglysningsretten til Hobro.¹⁰ Et

⁶ Finansministeriet, "Statslige arbejdspladser tættere på borgere og virksomheder" s. 4, <http://www.fm.dk/publikationer/2015/bedre-balance> (01.10.15),

⁷ Erhvervs- og Vækstministeriet, "Udflytning af statslige arbejdspladser er godt i gang", <https://www.evm.dk/nyheder/2016/16-02-23-udflytning-af-statslige-arbejdspladser> (23.02.16)

⁸ Altinget, "S bringer regeringen i mindretal om udflytning af DIIS", <http://www.altinget.dk/artikel/s-bringer-regeringen-i-mindretal-om-udflytning-af-diis> (26.04.16)

⁹ TV2, "Udflytning af statslige arbejdspladser: Der skal ansættes rigtig mange nye", <http://nyheder.tv2.dk/politik/2016-01-22-udflytning-af-statslige-arbejdspladser-der-skal-ansættes-rigtig-mange-nye> (22.01.16)

¹⁰ Politiken, "Nej tak: Kun få flytter med, når staten rykker arbejdspladser til provinsen", <http://politiken.dk/oekonomi/arbejdsmarked/ECE2860563/nej-tak-kun-faa-flytter-med-naar-staten-rykker-arbejdspladser-til-provinsen> (29.09.15)

groft skøn er derfor, at staten skal ansætte omkring 3000-3200 nye arbejdere, forudsat at 20-25 procent af de tidligere ansatte følger med udflytningen.

Det har konsekvenser for både de statslige institutioner og for det københavnske arbejdsmarked, at kun en mindre andel af de ansatte følger med udflytningen. For staten betyder det, at der skal rekrutteres et stort antal nye ansatte med risiko for et videnstab. Klaus Lindegaard, som er forskningskonsulent i regional udvikling og innovation, udtaler sig dog optimistisk til Djøf: "Erfaringen er, at få flytter med, men at det ikke har været et problem for de nye arbejdspladser at rekruttere nye, kvalificerede medarbejdere". For de tilbageværende statslige ansatte betyder det, at der vil blive kamp om arbejdspladserne i København. For eksempel forudser Lars Qvistgaard, som er formand for Djøf Offentlig, at det store antal nye jobsøgende vil få betydning for arbejdsmarkedet for djøfere i København.¹¹

2.2. 71 procent flere ansøgere i Region Hovedstaden sammenlignet med andre regioner

Konsulenthuset ballisager har foretaget en stikprøve af antallet af ansøgere til stillinger rundt om i landet, som typisk varetages af djøfere. Det har vi gjort for at få et indblik i, hvad arbejdspladsens geografiske placering betyder for antallet af ansøgere til en given stilling. Bemærk at stikprøven er et øjebliksbillede. Vi kan derfor ikke sige noget om den ændrede konkurrence som følge af de statslige udflytninger.

For at kunne sammenligne på tværs af et relativt lille antal stillinger i stikprøven er det nødvendigt, at stillingerne ligner hinanden. I analysen har vi derfor udvalgt en række stillingsopslag på Jobindex med faste fuldtidsstillinger i den offentlige sektor, som alle kræver en samfundsvidenskabelig baggrund og hvor arbejdsopgaverne er henvendt generalister. Det betyder, at vi har sorteret specialkonsulent- og juriststillinger fra. Stillinger med ledelsesansvar er ligeledes sorteret fra. Fælles for alle stillingerne er desuden, at de har været slået op i 1. kvartal 2016, og at hvert opslag kun indeholdt én stilling. Tabel 3 nedenfor viser et overblik over stikprøven:

Tabel 3: Antal ansøgere pr. opslået samfundsvidenskabelig stilling

	Gennemsnitligt antal ansøgere per stilling	Gennemsnitligt antal dage stillingen var opslået	Antal stillinger
Region Hovedstaden	77	15	7
Resterende regioner	45	24	15
Region Nordjylland	52	18	3
Region Midtjylland	49	30	4
Region Syddanmark	32	18	5
Region Sjælland	53	31	3

Kilde: Konsulenthuset ballisager.

Note: Data indsamlet hos arbejdsgiverne pba. opslåede stillinger på Jobindex i perioden 01.01.16-31.03.16, hvor stillingerne er faste fuldtidsstillinger indenfor den offentlige sektor. Stillingerne er uden ledelsesansvar og henvendt til generalister (dvs. ingen jurist- og specialkonsulentstillinger) med en samfundsvidenskabelig baggrund. Stillingsopslag indeholdende flere stillinger end 1 er sorteret fra. Summering kan afvige som følge af afrundinger.

Stikprøven viser måske ikke så overraskende, at der er flest ansøgere til de samfundsvidenskabelige stillinger i Region Hovedstaden, hvor arbejdsgiveren i gennemsnit modtager 77 ansøgninger per opslået stilling. I de resterende regioner modtager arbejdsgiveren i gennemsnit 45 ansøgninger per stilling – Region Syddanmark trækker gennemsnittet en smule ned. Sammenligner vi antallet af

¹¹ Djøfbladet, "Udflytning: Djøferne vil ikke flytte med", <http://www.djoefbladet.dk/nyheder/2015/10/udflytning-dj-oe-ferne-vil-ikke-flytte-med.aspx> (14.10.15)

ansøgere i og uden for København svarer det til, at der er 71 procent flere ansøgere til stillingerne i Region Hovedstaden sammenlignet med de andre regioner. Af tabel 3 ser vi også, at stillingerne er opslået i kortere tid i Hovedstaden, hvor opslagene i stikprøven i gennemsnit ligger i godt 2 uger sammenlignet med 3-4 uger i de andre regioner.

Konklusionen er derfor, at der er væsentligt hårdere konkurrence om stillingerne blandt djøferne i Region Hovedstaden sammenlignet med de andre dele af landet. Denne tendens underbygges desuden af en analyse fra KL, som viser, at hver femte akademiker i København er overkvalificeret til sit job. For djøfere er det endda hver fjerde.¹² Anna Mee Allerslev, Beskæftigelses- og Integrationsborgmester i Københavns Kommune, siger til Djøfbladet, at jobsøgende – og særligt dimittender – skal søge bredere for at komme ind på arbejdsmarkedet: ”Problemet er, hvis man fra start begrænser sin jobsøgning til Københavnsområdet. Det er der desværre nogle dimittender, som gør. De er ikke hurtige nok med en plan B, C og D. Så risikerer man at blive overhalet af de nye årgange.”¹³ Problemet er ikke enestående for København, og ser man på de andre landsdele i KL’s analyse, tegner der sig et lignende billede i både Østjylland og Nordjylland.¹⁴

Heri ligger en anbefaling om at søge ud af København, hvis man ønsker mindre konkurrence om jobbene. Desuden er muligheden for at udnytte sine kvalifikationer større, hvis man er villig til at søge ud af studiebyerne efter endt uddannelse.

Opsamling: Arbejdsmarkedet for akademikere som følge af de statslige udflytninger

- Udflytningen af de små 4.000 statslige arbejdspladser er i gang, og de fleste udflytninger forventes at ske i løbet af 2016 og 2017.
- De kommuner, der modtager flest arbejdspladser er Næstved (395), Sønderborg (392), Odense (286), Ringsted (281), Hjørring (257), Viborg (248), Aalborg (219), Korsør (190), Holbæk (119), Slagelse (121) og Esbjerg (105).
- Kun en mindre andel af de ansatte forventes at flytte med jobbet. Historisk set flytter 20-25 procent med. Et groft skøn er derfor, at staten skal ud af ansætte 3000-3200 nye medarbejdere.
- En stikprøve foretaget af Konsulenthuset ballisager viser, at der i 1. kvartal 2016 var 71 procent flere ansøgere til samfundsvidenskabelige stillinger i København sammenlignet med i resten af landet – og det på trods af, at stillingerne i København er opslået i 1-2 uger kortere.
- 25 procent af djøferne i København, Østjylland og Nordjylland er overkvalificerede til deres job. Der er bedre muligheder for at udnytte sine kompetencer, hvis man søger væk fra studiebyerne.

¹² Kommunernes Landsforening, ”Hver femte akademiker i København er overkvalificeret til job”, <http://www.kl.dk/Momentum/Hver-femte-akademiker-i-Kobenhavn-er-overkvalificeret-til-sit-job-id178775/> (11.05.15)

¹³ Djøfbladet, ”Storby-djøfere tager job under niveau”, <https://www.djoef.dk/bladet/nyheder/2015/7/storby-dj-oe-fere-tager-job-under-niveau.aspx> (31.08.15)

¹⁴ Kommunernes Landsforening, ”Overuddannelse blandt akademikere – fagområder og geografiske områder set i sammenhæng”, http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_73280/cf_202/Jobfunktionsniveau_for_akademikere_-_fagomr_de_og_.PDF (08.05.15)

3. Jobmuligheder for nyuddannede akademikere

I dette afsnit ser vi på jobmulighederne for nyuddannede akademikere. Vi starter med at se på dimittendledigheden og går videre til at se på en række stillingsbetegnelser, hvor der er gode jobmuligheder for akademikere. Derefter vil vi se på, hvordan akademikere kan skabe værdi i små og mellemstore virksomheder (SMV'er) – og hvordan akademikere og SMV'er kan finde hinanden.

3.1. Ledighed blandt dimittender

Vi lægger ud med at danne os et overblik over ledigheden blandt nyuddannede akademikere. Den sæsonkorrigerede ledighed for akademikere, som dimitterede fra en kandidatuddannelse for under et år siden, er på 29 procent. Tabel 4 viser ledigheden splittet op på djøfere, magistre og ingeniører - både for akademikere med en kandidatalder på under et år og for den samlede gruppe. Her kan vi se, at den laveste ledighed findes blandt ingeniørerne efterfulgt af djøferne og derefter magistrene. Sammenlignet med for et år siden er ledigheden blandt akademikere steget med 0,1 procentpoint og med 1,7 procentpoint for dimittender, hvis kandidatgrad er under ét år gammel. Det seneste år er ledigheden blandt magistre steget, ledigheden blandt djøfere er steget marginalt og ledigheden blandt ingeniører er faldet.

Tabel 4: Sæsonkorrigeret bruttoledighed blandt dimittender med under 1 år siden dimission, april 2016. Angivet i procent.

	April 2016		April 2015	
	Kandidatalder < 1 år	Total	Kandidatalder < 1 år	Total
Djøfere	26,6	4,2	26,3	4,1
Ingeniører	22,9	2,0	26,5	2,3
Magistre	35,5	5,8	32,4	5,3
Total	29,0	4,3	27,3	4,2

Kilde: Akademikerne, <http://www.ac.dk/politik/beskaeftigelse-og-arbejdsmarked/akademikernes-ledighedsstatistik/ledighed-april-2016.aspx> og <http://www.ac.dk/politik/beskaeftigelse-og-arbejdsmarked/akademikernes-ledighedsstatistik/ledighed-april-2015.aspx>

Note: "Kandidatalder < 1 år" dækker over akademikere, som dimitterede for under et år siden. "Total" dækker over alle akademikere uanset dimissionstidspunkt.

3.2. Stillingsbetegnelser med gode jobmuligheder for akademikere

Nu skal vi afdække jobmulighederne for akademikere. Det gør vi ved at se på de forgæves rekrutteringer og kigge efter stillingsbetegnelser, der er relateret til akademisk arbejde. Vi ser på de forgæves rekrutteringer, fordi det er en indikator for, hvor der enten er fuld eller tæt på fuld beskæftigelse.

I tabel 5 kan vi blandt de forgæves rekrutteringer af akademisk arbejdskraft fremhæve særligt tre grupperinger: ingeniør-, it- og medicinuddannede. Ser vi på stillingsbetegnelserne har 484 af rekrutteringerne været af personer inden for ingeniørfaget, herunder bygnings-, maskin-, energi-, elektro- og it-ingeniør. Dertil kommer 479 forgæves rekrutteringer inden for it, herunder programmør og systemudvikler, webudvikler, it-konsulent og it-arkitekt. Blandt de sundhedsfagligt uddannede har der været forgæves rekruttering af læger og tandlæger. Dertil kommer en efterspørgsel på advokater, rådgivende konsulenter og projektledere samt ledere inden for salg og eksport.

Tabel 5: Forgæves rekrutterede stillingsbetegnelser med akademisk arbejdskraft

Stillingsbetegnelse	Antal	Stillingsbetegnelse	Antal
Programmør og systemudvikler	255	Overlæge	66
Bygningsingeniør	179	Læge	65
Sygehuslæge	146	Elektroingeniør	59
Salgschef	119	Rådgivende konsulent	51
Maskiningeniør	109	It-arkitekt	45
Energiingeniør	97	Projektleder	43
Webudvikler	95	Eksportchef	42
Advokat	92	Indkøber	40
It-konsulent	74	Specialkonsulent	40
Tandlæge	68	It-ingeniør	40

Kilde: Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering pba. forespørgsel.

Note: Stillingerne er søgt besat uden held fra uge 27-44 i 2015. Sorteret faldende.

De forgæves rekrutterede stillinger kredser således om højt specialiseret arbejdskraft, og disse stillinger er svære at bejle til, hvis man har en anden profil.

Ifølge Louise Brinking, Seniorkonsulent i Konsulenthuset ballisager, er der dog en smutvej for de kreativt anlagte: "Stillingerne er nogle, hvor du har et speciale i kraft af din uddannelse, men en mulighed er at forsøge at overbevise virksomhederne om, at man kan løse opgaverne på en anden måde, så det for eksempel kan frigive ressourcer til de personer, der besidder specialet." De forgæves rekrutteringer kan nemlig ses som en overefterspørgsel på visse typer af specialiseret arbejdskraft, og hvis virksomheden ikke kan tiltrække denne arbejdskraft, må de tænke i alternativer.

Louise Brinking hæfter sig desuden ved de forgæves rekrutteringer af salgs- og eksportchefer, hvor tidligere erfaring spiller en afgørende rolle: "Her er vi i en verden, der er meget målbar. Derfor er der også fokus på, at det ikke bare skal være den bedste sælger i afdelingen, man gør til salgschef - for han har ingen ledelsesværktøjer, han er bare en dygtig sælger. I stedet vil man gerne have en, som har både salgs- og ledererfaring og som kender produktet, branchen og markedet."

Det er dog ikke altid muligt for virksomhederne at finde den kandidat, som de drømmer om. Faktisk blev 16 procent af de forgæves rekrutteringer løst ved, at virksomhederne efterfølgende ansatte en medarbejder med en anden profil.¹⁵ Det tyder derfor på, virksomhederne er villige til at gå på kompromis med kandidatens profil, hvis virksomheden mangler arbejdskraft.

Vi har spurgt vores Search-konsulent Asger Hess-Olesen til hans erfaringer med, hvad virksomhederne lægger vægt på, når han hjælper dem med at rekruttere nye medarbejdere: "Vi starter med at afstemme med virksomheden - nogle ting er nødvendige for at kunne løse jobbet, og så vil der være andre ting, som kan være en fordel, men ikke nødvendigvis er et krav, for at varetage jobbet. Virksomhederne, tror jeg, er godt klar over, at der ikke er et marked for specialister og ledere, hvor de kan få hele pakken hver gang. Særligt ikke hvis de ikke har tid til at vente på det helt perfekte match." Det er altså muligt at komme i betragtning, selvom man ikke opfylder alle kriterier til en stilling. Asger Hess-Olesen tilføjer: "Jeg synes ikke, at man som jobsøger skal lade sig skræmme væk af, at man ikke kan leve op til alle kriterierne i et stillingsopslag. Man skal se stillingsopslaget som en *best case*." I den

¹⁵ Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, "Rekruttering på det danske arbejdsmarked: Efterår 2015", <http://star.dk/~media/STAR/Files/Tal-og-analyser/Overvaagning/Rekrutteringsanalyser/Rekruttering%20E2015%20version%208%20udkast%20pdf.ashx>

forbindelse fremhæver Asger Hess-Olesen desuden, at en god kemi i nogle tilfælde kan opveje for, at man ikke opfylder alle faglige kriterier: "Min erfaring er, at virksomheden, i hvert fald i nogle tilfælde, hellere vil have den kandidat, som de har en god kemi med end en, hvor det ikke fungerer på det personlige plan, men hvor personen til gengæld opfylder samtlige af de faglige kriterier."

Vi anbefaler derfor, at du som jobsøger kan søge en stilling, selvom du ikke besidder alle de kompetencer, der er oplyst i stillingsopslaget. Dette gælder særligt for stillingsbetegnelser med lav ledighed, hvor virksomhederne ofte er nødt til at gå på kompromis.

3.3. Flere akademikere i de danske SMV'er

I Danmark har flere tiltag – såsom Akademikerkampagnen og Innobooster – til formål at føre akademikere og små og mellemstore virksomheder (SMV'er) tættere på hinanden. Der er to formål, nemlig 1) at skabe arbejdspladser til akademikerne og 2) øge væksten i de danske SMV'er.

Arbejdernes Erhvervsråd har udarbejdet en analyse, der viser, at der årligt skal skabes omkring 10.000 nye job for at modsvare stigningen i antallet af akademikere.¹⁶ Akademikerne (AC) viser, at der fra april 2015 til april 2016 er kommet 12.700 flere akademikere ud på arbejdsmarkedet, mens ledigheden i samme periode kun er steget med 700. Der er derfor skabt 12.000 nye job for akademikere det seneste år.¹⁷

Samtidigt viser undersøgelser, at akademikere kan skabe stor værdi for SMV'erne. En undersøgelse foretaget af Rambøll for Ingeniørforeningen i Danmark (IDA) viser, at virksomheder, som har akademikere ansat, oplever en stigning i antallet af ansatte og i produktiviteten sammenlignet med virksomheder uden akademikere. I perioden 2001-2008 øgede SMV'er (< 100 medarbejdere), der ansatte den første akademiker i perioden, deres beskæftigelse med omkring 6 personer og produktiviteten steg med omkring 11.000 kr. per medarbejder i forhold til virksomheder uden akademikere. Størstedelen af tilvæksten i ansatte går til ikke-akademikere.¹⁸

3.3.1. Jeg er beskæftiget i en SMV'er - hvad kan en akademiker bidrage med?

Akademikere er trænet i at tænke analytisk og til hurtigt at sætte sig ind i nye opgaver. Akademikere kan bidrage med ny viden, udvikling og overblik, såsom:

- Udvikling af virksomheden på kort og langt sigt
- Internationalt fokus (fx eksport)
- Styrke virksomhedens kommunikation og markedsføring
- Kvalitetssikring og effektivisering af arbejdsprocesser
- Projektstyring
- Analyser (fx markedsanalyser, evalueringer)
- Stærke skriftlige/sproglige kompetencer

¹⁶ Information, "Nyuddannede og private skal finde sammen", <https://www.information.dk/indland/2015/10/nyuddannede-private-finde-sammen> (12.05.15)

¹⁷ Akademikerne, "12.000 AC-jobs skabt det seneste år", <http://www.ac.dk/politik/beskaeftigelse-og-arbejdsmarked/12000-nye-ac-jobs-skabt-det-seneste-aar.aspx> (24.05.16)

¹⁸ Ingeniørforeningen i Danmark, "Højtuddannedes værdi for danske virksomheder", https://ida.dk/sites/prod.ida.dk/files/ac_i_smv_-_ramboell_notat_7_februar_2012.pdf, antal ansatte jf. tabel 4-6 og produktivitet jf. tabel 4-12, (feb. 12)

SMV'er kan få tilskud til at ansætte en akademiker

Virksomhedspraktik
Løntilskud
Akademikerkampagnen (slutter 31.12.16)
InnoBooster (åbner for tilmelding igen 15.08.16)

Læs mere på SMV-portalen, "Få støtte til at ansætte en akademiker", <http://www.smvportalen.dk/Finansiering-tilskud-stoette/Finansiering-tilskud-stoette/Faa-stoette-til-at-ansaeette-en-akademiker>

3.3.2. Jeg er akademiker - hvad er vigtigt, når jeg søger job i en SMV'er?

I Rekrutteringsanalysen 2015 spurgte vi virksomhederne, hvilke kanaler de brugte ved den seneste ansættelse. I tabel 6 ser vi udelukkende på svarene fra de private virksomheder med mindre end 50 ansatte. Som det fremgår af tabellen er netværk den mest anvendte kanal, hvor 63 procent af de små og mellemstore virksomheder angiver at have brugt sit netværk ved den seneste ansættelse. Derefter kommer brugen af opslåede stillinger (43 procent) og uopfordrede ansøgninger (31 procent).

Tabel 6: Hvilke kanaler brugte I ved seneste ansættelse. Blandt virksomheder med op til 50 ansatte.

Kanal	Procent
Netværk	63 %
Opslået stilling (fx aviser, jobportaler)	42 %
Uopfordrede ansøgninger	31 %
LinkedIn	28 %
Jobcenter	22 %
CV-databaser (fx Jobnet eller Jobindex)	19 %
Vikar-/rekrutteringsbureau	18 %
Facebook	13 %
Interne kandidater fra virksomheden	9 %

Kilde: Konsulenthuset ballisager, "Rekrutteringsanalysen 2015", <https://ballisager.com/rekrutteringsanalyse/>
Note: Respondenterne har haft mulighed for at afgive flere svar. Antal virksomheder under 50 ansatte: 281.

Vi har også spurgt virksomhederne til deres bedste råd til nyuddannede akademikere i forhold til at få det første job. På baggrund af otte af vores råd har vi bedt dem udvælge de bedste. Her siger 73 procent af virksomhederne med under 50 ansatte, at deres bedste råd er at arbejde ved siden af studiet. Det næstbedste råd er ifølge 43 procent, at de nyuddannede akademikere skal være fleksible i forhold til at varetage ikke-akademiske jobfunktioner. Det råd med mindst opbakning (14 procent) er, at akademikere skal fokusere på at få de bedst mulige karakterer.¹⁹

Hvis man som nyuddannet akademiker gerne vil have arbejde i en SMV'er, kan netværk derfor være nøglen til at nå dertil. Som nyuddannet vil ens netværk typisk være af begrænset omfang, men så handler det om at aktivere det netværk, man har. Tænk for eksempel på, om du har nogle kollegaer fra et tidligere studiejob, som du kan kontakte. Eller måske har du skrevet en opgave i samarbejde med en virksomhed i løbet af din studietid. Du har desuden mulighed for at udvide dit netværk med følgende

¹⁹ Konsulenthuset ballisager pba. særkørsel af data fra Rekrutteringsanalysen 2015

taktik: "Der, hvor virksomhederne er, skal jobsøgeren også være", siger Tomas Ballisager, som er administrerende direktør i Konsulenthuset ballisager. En god idé er derfor at deltage i fagmesser eller i oplæg med fagligt indhold, hvor man kan møde nye mennesker, der kunne være interessante i forhold til at åbne en dør til en SMV'er – eksempelvis i form af et netværksmøde. Husk i den forbindelse, at den mest effektive vej til et netværksmøde i private virksomheder er som følge af en anbefaling fra en person i netværket. Og kun 5 procent ud af de 713 personer vi spurgte i Rekrutteringsanalysen 2015 ville sige nej til et netværksmøde med en person, som de ikke kender.

Opsamling: Jobmuligheder for nyuddannede akademikere

- Ledigheden blandt dimittender, som dimitterede for under et år siden, er på 29 procent og den samlede ledighed for akademikere er på 4,3 procent (april 2016). Det er en lille stigning sammenlignet med samme tidspunkt sidste år. Siden sidste år er ledigheden blandt ingeniører faldet, mens ledigheden blandt djøfere og magistre er steget.
- De forgæves rekrutteringer af akademisk arbejdskraft er præget af en efterspørgsel på specialister, som falder i tre grupper: ingeniør-, it- og medicinuddannede.
- Akademikere kan skabe stor værdi i SMV'er. I perioden 2001-2008 øgede SMV'er (< 100 medarbejdere), der ansatte den første akademiker i perioden, deres beskæftigelse med omkring 6 personer og produktiviteten steg med omkring 11.000 kr. per medarbejder i forhold til virksomheder uden akademikere.
- SMV'er kan få tilskud til at ansætte en akademiker gennem virksomhedspraktik, løntilskud, Innobooster og Akademikerkampagnen.

Liste over kilder til yderligere information

Generelt om det danske arbejdsmarked

Arbejdsmarkedsbalancen, www.arbejdsmarkedsbalancen.dk

Danmarks Statistik, www.dst.dk

Dansk Jobindex (samarbejde ml. Dansk Erhverv og Jobindex),
www.jobindex.dk/cms/dansk/index.shtml

De Regionale Arbejdsmarkedsråd, www.rar-bm.dk

Det Økonomiske Råd, www.dors.dk

Jobindsats, www.jobindsats.dk

Nationalbanken, www.nationalbanken.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, www.star.dk/da/Tal-og-analyser/Overvaagning.aspx

Uddannelseszoom, www.ug.dk/vaerktoej/uddannelseszoom/

Brancher og interesser

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (beskæftigelse), www.ae.dk/emne/beskaeftigelse

Building Supply, www.building-supply.dk

Computerworld, www.computerworld.dk

Dansk Arbejdsgiverforening (vælg nyheder og analyser), www.da.dk

Dansk Byggeri, www.danskbyggeri.dk

Dansk Erhverv (pressemeldelser), www.danskerhverv.dk/presseOgNyt/pressemeldelser

Dansk Handel og Erhverv, www.danskhandelogerhverv.dk

Dansk Industri (erhvervsnyheder), www.di.dk/dibusiness

Dansk Metal (udgivelser), www.danskmetal.dk/Udgivelser

Ejendomswatch, www.ejendomswatch.dk

Energiwatch, www.energiwatch.dk

Finanswatch, www.finanswatch.dk

Fødevarerwatch, www.fodevarerwatch.dk

IT-branchen, www.itb.dk

Landorganisationen (nyheder), www.lo.dk/Nyheder/Nyhedsarkiv.aspx

Maritime Danmark, www.maritimedanmark.dk

Mediawatch, www.mediawatch.dk

Metal Supply (nyheder om offshore, plast, vind), www.metal-supply.dk

Shippingwatch, www.shippingwatch.dk

Nye rapporter

De Økonomiske Råd, Vismandsrapport: "Dansk Økonomi - Forår 2016",
<http://dors.dk/vismandsrapporter/dansk-oekonomi-foraar-2016> (31.05.16)

Nationalbanken, "Kvartalsoversigt, 2. kvartal 2016",
<https://www.nationalbanken.dk/da/publikationer/Sider/2016/06/Kvartalsoversigt-2kvartal-2016.aspx> (15.06.16)